शिक्षण मंडळ कराड, संचालित

महिला महाविद्यालय कराड

अर्थशास्त्र विभाग

बहुपर्यायी प्रश्न

विषय - **सूक्ष्म अर्थशास्त्राची मूलतत्वे पेपर II**

बी.ए भाग - III सेम - VI

मॉड्युल - III

अपूर्ण स्पर्धा

1) पुढीलपैकी कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाने अपूर्ण स्पर्धेची संकल्पना मांडली आहे ?

अ) प्रा चेंबरलीन   ब) श्रीमती जोन रॉबिन्सन   क) डॉ मार्शल   ड) जे एम केन्स

2) पुढीलपैकी कोणत्या स्पर्धेच्या बाजारात पूर्ण स्पर्धा आणि मक्तेदारी स्पर्धा यांची काही वैशिष्ट्ये आढळून येतात ?

अ) अल्पविक्रेताधिकार स्पर्धा ब) अपूर्ण स्पर्धा   क) द्वियधिकार स्पर्धा   ड) वरीलपैकी सर्व

3) ज्या स्पर्धेच्या बाजारात काही अंशतः स्पर्धा आणि मक्तेदारी दिसून येते अशा स्पर्धेच्या बाजाराला............ असे म्हणतात.

अ) अल्पविक्रेताधिकार स्पर्धा ब) अपूर्ण स्पर्धा   क) द्वियधिकार स्पर्धा   ड) पूर्ण स्पर्धा

4) पुढीलपैकी कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाने अपूर्ण स्पर्धेचे ऐवजी मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेची संकल्पना मांडली आहे ?

अ) प्रा चेंबरलीन   ब) श्रीमती जोन रॉबिन्सन   क) डॉ मार्शल   ड) जे एम केन्स

5) अपूर्ण स्पर्धेच्या बाजाराची पुढीलपैकी कोणती गुण वैशिष्ट्ये दिसून येतात

अ) मर्यादित विक्रेते   ब) विक्रेत्यांचे स्वतंत्र धोरण   क) बिगर किंमत स्पर्धा ड) वरीलपैकी सर्व

6) पुढीलपैकी कोणते गुणवैशिष्ट्ये अपूर्ण स्पर्धेच्या बाजाराचे आहे ?

अ) एकच उत्पादक   ब) एकच किंमत   क) वस्तू भेद   ड) एकजिनसी वस्तू

7) अपूर्ण स्पर्धेच्या बाजारात वस्तूची मागणी............ असते.

अ) लवचिक   ब) अलवचिक   क) जास्त लवचिक   ड) कमी लवचिक

8) आपली वस्तू इतरांपेक्षा वेगळे आहे हे दाखवण्यासाठी अपूर्ण स्पर्धेच्या बाजारात विक्रेत्यांकडून......... केला जातो.

अ) किंमत भेद ब) वस्तू भेद क) विक्री खर्च ड) वरील पैकी सर्व

9) वस्तूच्या मागणीत वाढ घडवून आणण्यासाठी अपूर्ण स्पर्धेच्या बाजारात विक्रेत्याकडून पुढील पैकी कोणत्या मार्गाचा अवलंब केला जातो ?

अ) जाहिरात ब) वस्तूभेद क) व्यापारी चिन्हांचा वापर ड) वरीलपैकी सर्व

10) अपूर्ण स्पर्धेच्या बाजारात मागणी वक्र हा.......... असतो.

अ) क्ष अक्षाला समांतर ब) य अक्षाला समांतर क) डावीकडून उजवीकडे खाली येणारा ड) डावीकडून उजवीकडे वर जाणारा

11) अपूर्ण स्पर्धेच्या बाजारांमध्ये अल्पकाळात उद्योग संस्थेला........ प्राप्त होतो.

अ) साधारण नफा ब) असाधारण नफा क) साधारण तोटा ड) असाधारण तोटा

12) अपूर्ण स्पर्धेच्या बाजारात उद्योग संस्थेचा समतोल होण्यासाठी पुढील पैकी कोणते निकष/अटी पूर्ण होणे आवश्यक आहे.

अ) सी.प्राप्ती=स.प्राप्ती ब) सी.प्राप्ती=सी.खर्च क) सी.खर्च=स.खर्च ड) स.प्राप्ती=स.खर्च

13) अपूर्ण स्पर्धेच्या बाजारांमध्ये दीर्घकाळात उद्योग संस्थेला........ प्राप्त होतो.

अ) साधारण नफा ब) असाधारण नफा क) साधारण तोटा ड) असाधारण तोटा

14) अपूर्ण स्पर्धेच्या बाजारात प्रत्येक उद्योग संस्थेचे उत्पादन आणि किंमत विषयक धोरण........... असते.

अ) समान ब) स्वतंत्र क) परस्पर विरोधी ड) परस्पर पूरक सर्व

15) वस्तूभेद हे पुढीलपैकी कोणत्या स्पर्धेच्या बाजाराचे प्रमुख वैशिष्ट्य आहे .

अ) पूर्ण स्पर्धा ब) मक्तेदारी स्पर्धा क) अपूर्ण स्पर्धा ड) वरीलपैकी सर्व

16) वस्तूभेद करण्यासाठी विक्रेत्यांकडून पुढीलपैकी कोणत्या मार्गाचा अवलंब केला जातो

अ) वस्तूच्या दर्जात बदल ब) वस्तूचा रंग व आकारात बदल क) बाह्य वेष्टनात बदल ड) वरीलपैकी सर्व

17) पुढीलपैकी कोणत्या उद्देशाने विक्रेत्याकडून वस्तूभेद केला जातो ?

अ) वस्तूची विक्री वाढविणे ब) बाजारपेठ काबीज करणे क) नफा मिळवणे ड) वरीलपैकी सर्व

18) वस्तूभेदाचे पुढीलपैकी कोणते प्रमुख प्रकार आहेत **?**

अ) वास्तव वस्तूभेद ब) कृत्रिम वस्तूभेद क) वरीलपैकी दोन्हीं ड) वरीलपैकी फक्त एक

19) वस्तूभेद करण्यासाठी विक्रेत्याकडून पुढीलपैकी कोणत्या मार्गाचा अवलंब केला जातो **?**

अ) बाह्य फरक ब) विशिष्ट चिन्हांचा वापर क) जाहिरात ड) वरीलपैकी सर्व

20) अल्पविक्रेताधिकार हा पुढीलपैकी कोणत्या स्पर्धेचा एक उपप्रकार आहे **?**

अ) पूर्ण स्पर्धा ब) मक्तेदारी स्पर्धा क) अपूर्ण स्पर्धा ड) वरीलपैकी सर्व

21) जेव्हा वस्तू व सेवांच्या बाबतीत संख्येने अल्प असणाऱ्या विक्रेत्यांचे बाजारपेठेवर नियंत्रण किंवा मक्तेदारी प्रस्थापित झालेली असते अशा स्पर्धेच्या बाजाराला......... असे म्हणतात.

अ) पूर्ण स्पर्धा ब) मक्तेदारी स्पर्धा क) अपूर्ण स्पर्धा ड) अल्पविक्रेताधिकार स्पर्धा

22) अल्पविक्रेताधिकार स्पर्धेच्या बाजाराची पुढीलपैकी कोणती वैशिष्ट्ये दिसून येतात **?**

अ) विक्रेत्यांची अल्पसंख्या ब) परस्परावलंबन क) वस्तू भेद ड) वरीलपैकी सर्व

23) पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारच्या बाजारात किंमत युद्धाची परिस्थिती दिसून येते **?**

अ) पूर्ण स्पर्धा ब) मक्तेदारी स्पर्धा क) अपूर्ण स्पर्धा ड) अल्पविक्रेताधिकार स्पर्धा

24) पुढीलपैकी कोणत्या बाजारामध्ये फक्त दोनच विक्रेते असतात**?**

अ) द्वियधिकार स्पर्धा ब) मक्तेदारी स्पर्धा क) अपूर्ण स्पर्धा ड) अल्पविक्रेताधिकार स्पर्धा

25) द्वियधिकार स्पर्धा पुढीलपैकी कोणत्या स्पर्धेच्या बाजाराचा उपप्रकार आहे **?**

अ) पूर्ण स्पर्धा ब) मक्तेदारी स्पर्धा क) अपूर्ण स्पर्धा ड) अल्पविक्रेताधिकार स्पर्धा

उत्तरे

1-ब, **2**-ब, **3**-ब, **4**-अ, **5**-ड, **6**-क, **7**-क, **8**-ब, **9**-ड, **10**-क, **11**-ब, **12**-ब, **13**-अ, **14**-ब, **15**-क, **16**-ड, **17**-ड, **18**-क, **19**-ड, **20**-क, **21**-ड, **22**-ड, **23**-ड, **24**-अ, **25**-क

मॉड्युल - IV

उत्पादन घटक किमंत निश्चिती

1) सीमांत उत्पादन घटकामुळे एकूण उत्पादनात होणारी प्रत्यक्ष वाढ म्हणजे.............. होय.

अ) सरासरी उत्पादकता ब) सीमांत उत्पादकता क) सरासरी प्राप्ती ड) सीमांत प्राप्ती

2) सीमांत उत्पादनातील वाढीमुळे पुढील पैकी कोणत्या उत्पादनामध्ये वाढ होते ?

अ) सरासरी ब) सीमांत क) एकूण ड) वरीलपैकी सर्व

3) सीमांत उत्पादकता सिद्धांत पुढीलपैकी कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाने मांडला आहे ?

अ) डेव्हिड रिकार्डो ब) □डम स्मिथ क) जे बी क्लार्क ड) डॉ मार्शल

4) सीमांत उत्पादकता सिद्धांतानुसार उत्पादन घटकांना मिळणारा मोबदला हा त्या उत्पादन घटकांच्या.......... एवढा असतो.

अ) सरासरी उत्पादकता ब) सीमांत उत्पादकता क) सरासरी प्राप्ती ड) सीमांत प्राप्ती

5) उत्पादन घटकातील वाढीबरोबर उत्पादन घटकांच्या सीमांत उत्पादकतेत........... होत जाते

अ) वाढ ब) घट क) जास्त वाढ ड) कमी घट

6) सीमांत उत्पादकता सुरवातीला............जाते आणि त्यानंतर ती............जाते.

अ) वाढत, वाढत ब) वाढत, घटत क) घटत, घटत ड) घटत, वाढत

7) आधुनिक खंड सिद्धांतानुसार पुढीलपैकी कोणत्या उत्पादन घटकांना खंड मिळतो ?

अ) भूमी व श्रम ब) भांडवल क) संयोजक ड) वरीलपैकी सर्व

8) आधुनिक खंड सिद्धांतानुसार उत्पादनाचे घटक...... असतील तर सर्वच उत्पादन घटकांना खंड प्राप्त होईल.

अ) लवचिक ब) दुर्मीळ क) मुबलक ड) अलवचिक

9) पुढीलपैकी कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाने आधुनिक खंड सिद्धांताचे विश्लेषण केले आहे ?

अ) डॉ मार्शल ब) जोन रॉबिन्सन क) प्रा बेनहॅम ड) वरीलपैकी सर्व

10) डेव्हिड रिकार्डो यांच्यामते खंड हा फक्त................या उत्पादन घटकाचे मिळतो.

अ) भूमी ब) श्रम क) भांडवल ड) संयोजक

11) आधुनिक खंड सिद्धांतानुसार...............काळात उत्पादन घटकांचा पुरवठा दुर्मिळ व लवचिक असल्यामुळे उत्पादन घटकांना खंडे प्राप्त होतो

अ) दीर्घ ब) अल्प क) भविष्य ड) भूतकाळात

12) श्रीमती जोन रॉबिन्सन यांच्यामते उत्पादन घटकांच्या किमान पुरवठा किमतीपेक्षा जादा मिळणाऱ्या उत्पन्नास...... असे म्हणतात.

अ) खंड ब) वेतन क) व्याज ड) नफा

13) पुढीलपैकी कोणी खंडाचे मोजमाप करण्यासाठी बदली उत्पन्नाची संकल्पना मांडली आहे ?

अ) डॉ मार्शल ब) जोन रॉबिन्सन क) प्रा बेनहॅम ड) जे बी क्लार्क

14) उत्पादन घटकाचा एखादा नग एखाद्या विशिष्ट उद्योगात रहावा म्हणून त्या घटकाला जी कमीत कमी किंमत देणे आवश्यक असते त्या किमतीला............असे म्हणतात.

अ) वेतन ब) व्याज क) नफा ड) बदली उत्पन्न

15) जे एम केन्स यांच्या मते रोखतेच्या त्यागाबद्दल दिला जाणारा मोबदला म्हणजे........... होय.

अ) वेतन ब) व्याज क) नफा ड) खंड

16) व्याजाच्या सनातनवादी सिद्धांतानुसार व्याजदर हा.......च्या मागणी पुरवठा वरून ठरतो.

अ) पैशाच्या ब) श्रमाच्या क) भांडवलाच्या ड) भूमीच्या

17) व्याजाच्या सनातनवादी सिद्धांतानुसार ज्याठिकाणी भांडवलाच्या मागणी आणि पुरवठ्याचा................ होतो त्या ठिकाणी व्याजदर निश्चित होतो.

अ) असमतोल ब) समतोल क) संयोग ड) स्पर्श

18) जे एम केन्स यांच्या मते व्याज म्हणजे..........चा त्याग करण्याबद्दल दिला जाणारा मोबदला होय.

अ) भांडवलाचा ब) रोखतेचा क) संपत्तीचा ड) पैशाचा

19) केन्शियन व्याजाच्या सिद्धांतानुसार व्याजदर..............मागणी- पुरवठ्या वरून निश्चित होतो.

अ) पैशाच्या ब) श्रमाच्या क) भांडवलाच्या ड) भूमीच्या

20) केन्स यांच्या मते पैशाची मागणी .... हेतूने केली जाते.

अ) व्यवहार हेतू ब) दक्षता क) सट्टेबाजी हेतू ड) वरीलपैकी सर्व

21) पुढीलपैकी कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाने नफ्याच्या जोखमीचा सिद्धांत मांडला आहे **?**

अ) हॉले ब) जे एम केन्स क) डेव्हिड रिकार्डो ड) जे बी क्लार्क

22) हॉले यांच्या मते नफा हे अवशेष स्वरूपाचे उत्पन्न आहे की, जे उत्पादकाला......... स्वीकारल्याबद्दल प्राप्त होते.

अ) जबाबदारी ब) जोखीम क) अनिश्चितता ड) वरीलपैकी सर्व

23) पुढीलपैकी कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाने नफ्याच्या अनिश्चिततेचा सिद्धांत मांडला आहे **?**

अ) हॉले ब) जे एम केन्स क) प्रा नाईट ड) जे बी क्लार्क

24) प्रा नाईट यांच्या मते बाजारातील.......................मुळे नफ्याची निर्मिती होते.

अ) संशोधन ब) निश्चिती क) अनिश्चिती ड) वरीलपैकी सर्व

25) पुढीलपैकी कोणते धोके विमायोग्य नसतात म्हणजे अशा धोक्यांचा पूर्व अंदाज लावता येत नाही **?**

अ) तांत्रिक धोके ब) स्पर्धात्मक धोके क) व्यापार चक्रीय धोके ड) वरीलपैकी सर्व

उत्तरे

1-ब, **2**-क, **3**-क, **4**-ब, **5**-ब, **6**-ब, **7**-ड, **8**-ब, **9**-ड, **10**-अ, **11**-ब, **12**-अ, **13**-ब, **14**-ड, **15**-ब, **16**-क, **17**-ब, **18**-ब, **19**-अ, **20**-ड, **21**-अ, **22**-ब, **23**-क, **24**-क, **25**-ड

प्रा. अनिल सुतार
अर्थशास्त्र विभाग
(महिला महाविद्यालय कराड)